Francotyp · Hasler · Postalia · Komusina · Neopost
Frankeerstempel.nl
Telefrank · Universal · Krag · Pitney-Bowes · Frama

Dé vereniging voor de verzamelaar van frankeerstempels!

Redacteur algemeen:
P.L. Janssen,
janssen.oosterhout@ziggo.nl

Uitnodiging voor de bijeenkomst op zaterdag 21 november 2026 te Alphen aan den Rijn

De laatste bijeenkomst van onze vereniging in 2026 is
zaterdag 21 november 2026 in Alphen aan den Rijn. U bent vanaf 10.00 uur welkom op het adres: Zalencentrum “De Bron”, Troubadourweg 2, 2402 EP Alphen aan den Rijn.

[Peter Janssen, secretaris Frankeerstempel.nl]

Verslag van de bijeenkomst op Zaterdag 26 september 2026 te Vaassen

Het was even zoeken naar parkeermogelijkheden bij de nieuwe locatie in Vaassen, maar uiteindelijk kon de voorzitter 16 leden welkom heten.
De secretaris had 3 afmeldingen ontvangen. In de afgelopen periode heeft zich 1 nieuw lid aangemeld, de heer W.M. Schinkelshoek. We hopen hem bij de volgende bijeenkomst in persoon te verwelkomen.
Helaas ziet het bestuur zich genoodzaakt de contributie voor 2027 te verhogen naar € 20,=
We moeten voor 3 van de 4 bijeenkomsten zaalhuur betalen, de rekening voor de website is duurder én het aantal leden loopt helaas terug. De vergadering ging met deze verhoging akkoord.
In een mail van 15 juli had het bestuur de vraag gesteld wat te doen met de gemeenteverzameling die werd bijgehouden door Henk Smoor.
Besloten werd de verzameling op te delen en ter beschikking te stellen aan de catalogus-makers en na opname van de afdrukken in de diverse algemene lijsten de stempels te verdelen onder de leden.
De webmaster/redacteur nieuwsbrief kan (natuurlijk) altijd kopij gebruiken en heeft zeker behoefte aan artikeltjes (A-4) voor de “oude doos” op de website!
Na het officiële gedeelte van de bijeenkomst was er voor iedere aanwezige een zeer ruime hoeveelheid materiaal om mee naar huis te nemen.

Peter Janssen [Secretaris Frankeerstempel.nl]

Ik boycot Amerikaanse producten, of toch maar niet!? (deel 2)

In verschillende landen, waaronder Nederland, Denemarken, Canada, India en Marokko, kiezen consumenten ervoor om minder of geen Amerikaanse producten te kopen.
De redenen verschillen, maar vaak genoemd zijn:
Onvrede over het beleid van de Amerikaanse regering, met name onder president Trump. Protest tegen importheffingen, geopolitieke spanningen en Amerikaanse inmenging.
Een groeiende wens om lokale of Europese economieën te steunen.
Ook nu weer een opsomming van onder andere snoepgoed, gemaakt in Nederland maar onder Amerikaanse vlag of in Amerikaanse bedrijven die niet meer weg te denken zijn in Nederland.

Mars

Een **Mars** is een van oorsprong Britse chocoladereep die voor het eerst gemaakt werd in 1932. Producent is het Amerikaanse bedrijf Mars inc. Dit bedrijf maakt ook ander snoepgoed zoals Milky Way en Snickers.

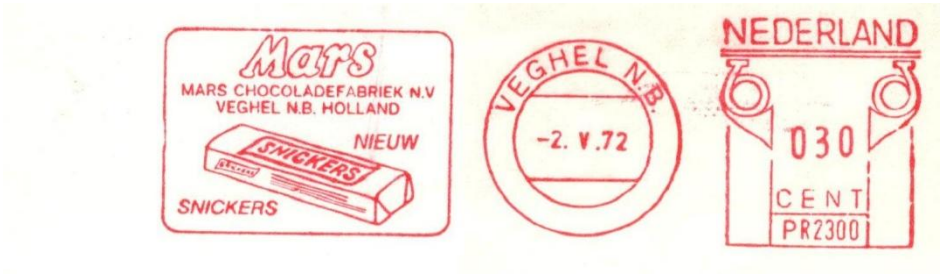

De Marsreep zoals die buiten de Verenigde Staten bekend is, is een negen centimeter lange reep van ca. 51 gram. Hij bevat nougat, bedekt met karamel en omhuld met een laag melkchocolade. De energiewaarde is hoog: de wikkel vermeldt 1021 kilojoule. De verpakking is zwart met het merk in rode letters; jarenlange marketing heeft van dit uiterlijk een sterk en herkenbaar merk gemaakt.

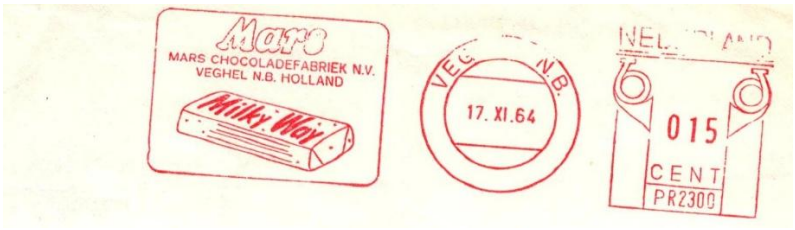

De reep is in de Verenigde Staten als *Milky Way* bekend, terwijl de reep die in Europa Milky Way heet, in de VS *3 Musketeers* gedoopt is. "3 Musketiers" was in Nederland dan weer een gevlochten karamel-chocoladereep. Tot het jaar 2000 kende ook de VS een reep met de naam *Mars*.

De marketing van het merk is al jarenlang specifiek op jongeren gericht. Reclamecampagnes tonen vaak vermoeide jongeren en die worden soms in (extreme) sporten in reclamespotjes getoond. Het idee is dat de hoge energiewaarde van een Mars benut moet worden om actief bezig te zijn.

Mars wordt in Nederland door Mars Incorporated geproduceerd in een fabriek in het Brabantse Veghel.
In Schotland verkoopt men wel gefrituurde Mars, waarbij een Marsreep in een beslaglaagje wordt gefrituurd.

M&M's

M&M's zijn snoepjes van Amerikaanse oorsprong met een gekleurde buitenlaag waarop de (kleine) letter "m" is aangebracht. In Nederland worden M&M's in zes varianten op de markt gebracht: een versie bestaande uit pinda's in melkchocolade, met daaromheen een krokant gekleurd suikerlaagje, een versie zonder pinda's, een versie met extra veel cacao, een versie met gepofte rijst, een versie met brownie en een versie salted caramel. "M&M's" staat voor "Mars & Murrie's", genoemd naar de uitvinders van M&M's: Forrest Mars en Bruce Murrie.

De snoepjes kwamen in Nederland in begin jaren 60 als *Treets* (met pinda's) en *Bonitos* (zonder pinda's) op de markt, maar in 1983 werden deze namen gewijzigd in respectievelijk 'M&M's Pinda' en 'M&M's Choco'. Elke M&M is afzonderlijk bedrukt met een kleine letter 'm'. Hiervoor wordt een voor de gezondheid onschadelijke inkt gebruikt. De m is een geregistreerd vormmerk en mag dus alleen door M&M's op zijn producten gedrukt worden. M&M's wordt geproduceerd door Mars Inc. in Haguenau.

Geschiedenis
De M&M's kennen hun oorsprong uit de Tweede Wereldoorlog. Amerika wilde namelijk hun soldaten wat lekkers meegeven voor tijdens de oorlog, maar het probleem was dat chocolade snel smelt bij hoge temperaturen. Dus deden ze over de chocola een suikerlaagje en de M&M was geboren. De eerste M&M's waren bruin, in 1960 werden hier rood, groen en geel aan toegevoegd en nog later violet (de pindavariant werd niet in violet gemaakt). In 1949 werd violet vervangen door chartreuse, een kleur die het midden houdt tussen groen en geel en vernoemd is naar de Franse gelijknamige likeur.
Rood verdween in 1976, omdat er gevreesd werd dat er gezondheidsrisico's kleefden aan een in het algemeen voor de kleur rood gebruikte kleurstof, het werd vervangen door oranje. Hoewel M&M's deze rode kleurstof niet gebruikte, werd rood toch uit de handel genomen, om imagoschade te voorkomen. In 1987, toen de bezorgdheid was weggeëbd, werd rood geherintroduceerd. In 1996 maakte de blauwe M&M zijn opwachting. Anno 2015 worden M&M's geproduceerd in de kleuren rood, geel, blauw, bruin, oranje en groen.
Voor het Wereldkampioenschap voetbal 2018 werden er voor elk land dat gekwalificeerd was speciale verpakkingen geproduceerd. In België zaten dus in deze speciale verpakkingen enkel zwarte, gele en rode M&M's.

McDonald's

McDonald's is een Amerikaanse keten van hamburger- en fastfoodrestaurants. Het hoofdkantoor van de firma is gevestigd in Chicago. Het bedrijf werd uitgebouwd door zakenman Ray Kroc (1902-1984) nadat hij in 1955 de rechten had overgenomen van een kleine hamburgerketen die werd geleid door Maurice (Mac 1902-1971) en Richard (Dick 1909-1998) McDonald.
Een McDonald's-restaurant wordt beheerd door een franchisenemer, een filiaal of het bedrijf zelf. De inkomsten van het bedrijf komen van de huur, auteursrechten en vergoedingen die betaald worden door de franchisenemers, en de verkoop in zelfuitgebate restaurants.
Geschiedenis
Het eerste McDonald's-restaurant werd geopend in 1940 in San Bernardina door de broers Mac en Dick McDonald, zonen van Ierse immigranten. Het McDonald's-restaurant werd bekender na 1948, toen de broers hun innovatieve *"Speedee Service System"* ontwikkelden, een 'lopende band'-productiesysteem voor hamburgers, zonder bediening aan tafel.
Een handelsreiziger en verkoper van milkshakemachines Ray Kroc opperde het idee meer zaken te openen. Hieruit is het McDonald's-concern ontstaan. De formule kwaliteit, service, kraakhelderheid & waar voor je geld (KSK&W) die men destijds bedacht, wordt nog steeds gehanteerd in alle restaurants wereldwijd. Het eerste McDonald's-restaurant in Europa werd geopend in Zaandam op 21 augustus 1971. In België opende de eerste vestiging op 21 maart 1978 de deuren.

Kellogg's

Cornflakes (*maïsvlokken*) is een gerecht dat vooral als ontbijt wordt genuttigd. Het is gemaakt van gekookte, uitgerolde en vervolgens gedroogde of geroosterde mais, meestal op smaak gebracht met verschillende ingrediënten, waaronder zoetstoffen als suiker of honing. Cornflakes wordt vaak gegeten met melk of vruchtensappen en maakt soms deel uit van muesli. Cornflakes bestaat voornamelijk uit koolhydraten.

Geschiedenis

Het gerecht vindt zijn oorsprong in de Verenigde Staten. Het woord *corn* betekent *maïs* in het Amerikaans-Engels. In 1897 richtte de arts en zevendagsadventist John Harvey Kellog, samen met zijn broer Will Keith Kellog, de Sanitas Food Company op om graanproducten op de markt te brengen. Het standaardontbijt in die dagen voor de rijken bestond uit eieren en vlees; voor de armen was het griesmeel, meelproducten, vlokken en andere gekookte granen. John en Will kregen uiteindelijk een hoogoplopend meningsverschil over het toevoegen van suiker aan de ontbijtgranen. Dientengevolge opende Will Kellogg in 1906 zijn eigen bedrijf, de *Battle Creek Toasted Corn Flake Company,* de latere Kellogg Company. John Kellogg richtte toen de *Battle Creek Food Company* op, om sojaproducten te ontwikkelen en verkopen.

[Peter Janssen]

Bevingen

Door de gaswinning heeft Groningen sinds 1991 last van honderden aardbevingen. De kracht ervan varieert. De zwaarste aardbeving tot nu toe had een kracht van 3,6 op de schaal van Richter. Ook de Gemeente Hoogezand-Sappemeer ligt in het Groningse aardbevingsgebied. Misschien is onderstaande afdruk uit Sappemeer (FR 54295) gemaakt tijdens één van deze bevingen….

[Jan Willem Jansma]

Code in de mode

In diverse stempels vielen mij gecodeerde adresaanduidingen op die ik niet meteen kon thuisbrengen. Ik heb ze hieronder even gegroepeerd:

Code	Frankeerstempel(s)
1.02.05	FR 17716
1.04.09	PB 3292 en PB 8566
1.06.06	FM 2700
1.08.03	PB 6883
1.09.05	FR 12493
1.13-03	FR 5382 en FR 15801
1-2-3	FR 6849 en FR 17716
2.00.05	FR 25123
20006	FR 16089
2.03.01	FR 16540
20504	FR 16657
20605	FR 13050
2.08.02	FR 8309, FM 3704 en FM 10582
2.10.01	FR 13908
3.01.15	PB 4349
3.01.34	FR 16731
304.01	PB 6942
3-06-08	FM 2909

Wat opvalt aan deze reeks codes is dat ze allemaal beginnen met een 1, een 2 of een 3. Verder valt op dat in de stempels vaak ook ‘Confectiecentrum’ en als adres Koningin Wilhelminaplein 13 of 29 wordt genoemd (13 bij begincode 1 en 2 en 29 bij begincode 3).

Even googelen bracht het volgende aan het licht: Het ‘Centraal Verkoopgebouw voor de Kledingindustrie’, oftewel het Confectiecentrum, werd in 1968 geopend aan het Koningin Wilhelminaplein. Voor die tijd was het ‘in de mode’ je te vestigen in de binnenstad van Amsterdam, maar heel veel van de daar gevestigde kledingbedrijfjes kampten met ruimtegebrek en een slechte bereikbaarheid. Na de opening van het Confectiecentrum zat zo ongeveer de hele confectie-industrie bij elkaar: 140 bedrijven, 44 agenten, 7 inkoopverenigingen, tientallen aanverwante bedrijven, een hogere technische school voor de confectie-industrie en zelfs de Kamer van Koophandel. Kledingwinkels uit het hele land kwamen hier hun inkopen doen.

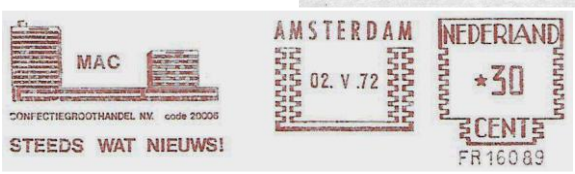

Het geheel bestaat uit een laag gedeelte (met vergaderzalen, een expeditiebedrijf, een restaurant en een bank) en 3 torens. Toren 3 is er, gezien de afdrukken van FR 16089, pas later bij gekomen. Verdere uitbreidingen bestonden uit toren 4 en een Beurshal (de WFC Beursplaza). Inmiddels is de nieuwe modieuze naam nu WFC. Dat staat voor ‘World Fashion Centre’.

Met deze informatie was de puzzel snel gelegd! Elke toren heeft een nummer. De code begint met een aanduiding van de toren (waarbij de derde toren blijkbaar een ander ‘huisnummer’ heeft dan toren 1 en 2), de volgende cijfers geven aan op welke etage het bedrijf in die toren zit, en de laatste cijfers geven de ruimte op die etage aan. Het eigen management van WFC zit in 2.08.06.

Blijft alleen nog code 1-2-3 over. Daar staat bij dat het om een showroom gaat. Mij is niet zo 1,2,3 duidelijk of die dan in toren 1, etage 2, ruimte 3 te vinden is of toch elders.

[Jan Willem Jansma]

100 jaar HEMA

Twee directeuren-generaal van de Bijenkorf (Leo Meyer en Arthur Isaac) begonnen in 1926 de HEMA. De eerste filialen van de 'Hollandsche Eenheidsprijzen Maatschappij Amsterdam' werden geopend in de Kalverstraat en de Oude Hoogstraat in Amsterdam. Zoals de naam doet vermoeden waren artikelen te koop tegen eenheidsprijzen. De eerste eenheidsprijzen waren 25 en 50 cent, later aangevuld met 10 cent, 75 cent en 1 gulden. Eigenlijk was de HEMA een prijsstunter. Mede als gevolg daarvan had je slechts keuze uit 1 model per artikel. Niets voor rijke mensen dus, die de naam verbasterden tot 'Hier Eet Men Afval'.

Dat stond het succes van de HEMA niet in de weg, want het aantal filialen nam snel toe. De HEMA richtte zich op de gewone man met een goede kwaliteit voor een lage prijs. De artikelen hadden een herkenbaar en uniek eigen ontwerp. De eenheidsprijzen werden na de oorlog losgelaten en de merknaam werd gewoon HEMA (dus niet meer als afkorting). Tegenwoordig staat er in elke stad wel een filiaal van de HEMA. Het bedrijf, dat altijd onder de vleugels van de Bijenkorf viel, kreeg de afgelopen 25 jaar te maken met veel overnames.

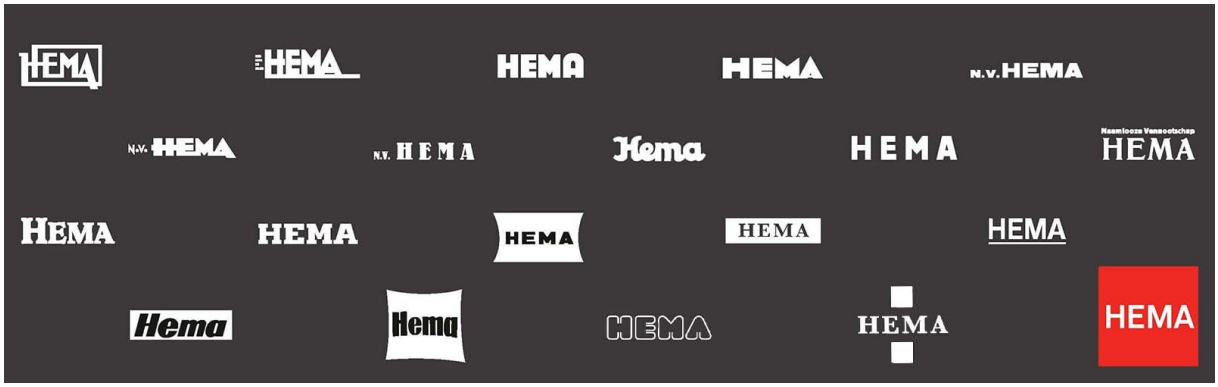

In de afgelopen eeuw heeft de HEMA z'n logo diverse keren aangepast. In de frankeerstempels van het bedrijf zien we die voor een deel terug.

De HEMA is bij het grote publiek vooral bekend van 2 producten: de Tompouce en de Rookworst.
De HEMA verkocht z'n eerste 'Tom Pouce' in 1932. 'Pouce' betekent 'duim' in het frans, en dat refereert weer aan 'General Tom Thumb'. In Frankrijk bestond het gebakje al eerder en daar heet het Millefeuille (duizend laagjes). Hoe het ook zij, het is een hele kunst om het gebakje met het roze (en bij gelegenheid oranje) glazuur netjes naar binnen te werken. Volgens de website van de HEMA kun je hem kantelen, splitten, likken, prikken of verbouwen.

Bij velen is de HEMA nog het beste bekend van de halve rookworsten die er sinds 1936 te koop waren. Deze werden eigenlijk per ongeluk warm verkocht. Een filiaalhouder had er namelijk per ongeluk te veel besteld en verkocht ze toen niet koud en heel, maar opgewarmd en half als een snack. Dat sloeg dusdanig aan dat ze dit structureel gingen doen. Onlangs was er zelfs een rel over de rookworsten, omdat de receptuur veranderd was. Bij het eeuwfeest werd snel de oude receptuur weer gebruikt!

[Jan Willem Jansma]

Quadient

Tijdens de bijeenkomst in november 2025 kwam bij ons de vraag op of **Frama** nog bestond sinds we het bedrijf niet meer in Gorinchem zien.

Een lastige zoektocht, maar we komen uit bij de firma Quadient.
Op 1 februari 2024 is Frama overgenomen door Quadient.

Bovenstaande op de website van Quadient leidt tot allerlei antwoorden op vragen die Frama-gebruikers kunnen hebben na deze overstap. Daarbij voor ons weinig nieuws over wat voor frankeerstempels we nog kunnen gaan zien. Wel verdwijnt de naam Frama. De bestaande gebruikers worden met de volgende ronkende pr-taal verwelkomd:

> Quadient is verheugd om alle Frama klanten te verwelkomen in de Quadient familie. Met de integratie van Frama binnen Quadient profiteert u van een uitgebreid en geoptimaliseerd portfolio van innovatieve oplossingen, gericht op het verbeteren van klantcommunicatie en het verhogen van operationele efficiëntie.

Of het nu gaat om geavanceerde verzendoplossingen, digitale tools voor klantbeleving of uitgebreide documentbeheersystemen, Quadient zet zich in om hoogwaardige diensten te leveren die aansluiten bij de veranderende behoeften van bedrijven vandaag de dag.

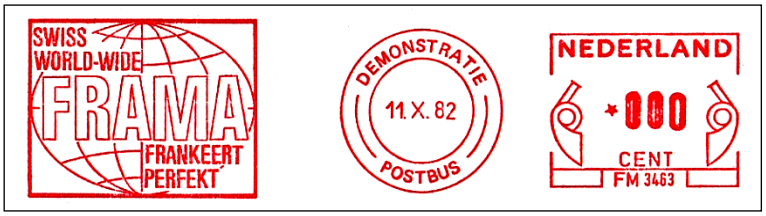

Hieraan voorafgaand heeft **Neopost** zijn naam op 23 september 2019 veranderd in Quadient een Franse wereldleider op het gebied van o.a. postverwerking. Als we kijken naar de machines die Quadient nu levert, dan zijn dat in feite allemaal Neopost-machines [iX-3, iX-5 iX-7 IS0280 en IS-6000 zijn daar voorbeelden van]. Verder komen we daar geen Frama-machines tegen.

NEOPOST

Wij kennen Quadient in Nederland trouwens van de voormalige vestiging ‘Quadient Technologies BV’ in Drachten. Deze kwam voort uit HaDeWe uit Kornhorn.

HaDeWe werd in 1924 opgericht door Heert de Wit en was een machinefabriek voor de klompenindustrie en voor de zuivelproducten. In 1936 maakt het bedrijf de eerste stencilmachine. Het ging goed met het bedrijf en het verhuisde in 1947 naar Drachten. De stencilmachine werd al gauw gevolgd door een papiervouwmachine en in 1968 kwam HaDeWe met een enveloppenvulmachine. Vlak daarna werd het bedrijf overgenomen door het Engelse **Roneo** Vickers. In 1980 nam Alcatel onderdelen van Roneo Vickers over en werd HaDeWe Frans eigendom. In 1992 verkocht Alcatel de postkamerdivisie aan een groep Franse investeerders die verder gingen onder de naam **Neopost**. HaDeWe bleef echter wel zijn eigen naam houden. In 2000 werd de naam van HaDeWe gewijzigd in Neopost Industries. Dat werd in 2005 Neopost Technologies. En daar bleef het niet bij.

In 2014 richtte Neopost Technologies met vijf andere bedrijven uit Drachten het Innovatiecluster Drachten op en in 2019 ging het bedrijf verder onder de naam **Packaging by Quadient**.

In 2021 heeft de Amsterdamse investeringsmaatschappij Standard Investment dit bedrijf van moderne inpaksystemen overgenomen van het Franse bedrijf Quadient en is het bedrijf verder gegaan onder de naam **Spark Technologies** waardoor het bedrijf dus weer in Nederlandse handen kwam. En dat maakte de weg vrij voor het predicaat Koninklijk dat op 13-3-2025 werd verleend voor het honderdjarig bestaan in 2024.

In Kornhorn verdween niet alles naar Drachten. Dat blijkt uit het feit dat er in 1997 nog een gereedschappenfabriek De Wit in Kornhorn te vinden is en daar is, in tegenstelling tot veel van wat hierboven beschreven is, wél een frankeerstempel van te vinden. Weliswaar een Francotyp i.p.v. een Frama of Neopost waar dit verhaal eigenlijk over ging, maar toch.

FR 57093 < De Wit Kornhorn bv gereedschappenfabriek		
A – F/f KORNHORN De Witsreed 1a 9864 AT	A 0697-1100	m
B – F/f SURHUISTERVEEN Postbus 89 9230 AB	A 0701	sc
C – G/f (PTT) SURHUISTERVEEN Postbus 89 9230 AB	A 0504-0704	j

Met dank aan Adri v.d. Merkhof voor zijn inbreng.

[Gerard Straathof]

En de boodschap is:

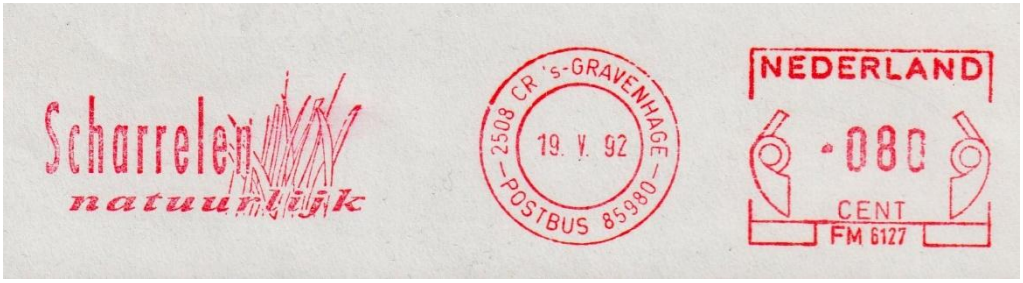

Voor zover ik weet is het doel van een stempelvlag om een boodschap aan de ontvanger over te brengen.

Bij bovenstaand stempel was de boodschap voor mij: leuke opmerking, maar waar gaat het om? Kortom, ik heb geen idee.

Gebladerd in de Van Dale en daar wordt voor ‘scharrelen’ de volgende omschrijving gegeven:

- Met de poten de grond omwoelen;
- Zich stuntelig, moeilijk voortbewegen;
- Onzekere, zoekende of tastende beweging maken;
- Met moeite in zijn onderhoud voorzien;
- Telkens wat anders ter hand nemen om in het onderhoud te voorzien;
- Allerlei kleine bezigheden verrichten;
- Moeizaam met iets bezig zijn;
- Losse, niet serieuze verkering hebben;
- Met moeite bij elkaar brengen.

Dus keuze genoeg. Zou de oplossing kunnen zijn dat de meeste omschrijvingen de mens betreft, behalve de eerste? Ik weet het niet. Een kleine verwijzing naar de afzender zou helpen.
Aan de hand van de adresgegevens blijkt de afzender het Dierenbescherming Service Centrum in Den Haag te zijn. Dus moet het scharreldieren betreffen en kun je het natuurlijk alleen maar eens zijn met deze boodschap.

[Pieter Bosman]